

Genel Mektup: 1373
Türev Araçlar Takas Ekibi

İstanbul, 04/10/2017

Konu: Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Merkezi Karşı Taraf Prosedüründe yapılan değişiklikler

İlgili: Aracı Kurumlar
Bankalar

Sayın Genel Müdür,

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda (VİOP) Yürüteceği Merkezi Karşı Taraf Hizmeti ve Bu Hizmete İlişkin Takas Esasları Prosedüründe (Prosedür) değişiklikler yapılmış olup ekli tabloda (Ek) özet olarak verilmektedir.

Prosedürde yer alan Geçici Madde 1'in 2 inci fıkrasında yer alan teminat tamamlama ve temerrüt yükümlülüğüne ilişkin düzenlemenin uygulamaya geçiş tarihi, sistemsel geliştirmelerin halen devam etmekte olması nedeniyle ayrıca duyurulacaktır.

Güncellemeler sonrası Prosedürün son haline web sitemizden erişilebilmektedir (<http://www.takasbank.com.tr/tr/Sayfalar/Prosedurler.aspx>).

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

TAKASBANK
İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Gökhan ELİBOL
Genel Müdür Yardımcısı

Mahmut KAYACIK
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

Ek: Prosedür Değişikliği Karşılaştırma Tablosu

Ek: Prosedür Değişikliği Karşılaştırma Tablosu

Mevcut	Yeni																												
<p>Takas işlemlerine ilişkin süreler MADDE 22 – (1) Takas işlemleri, resmi tatil günleri dışında hafta içi her gün tam iş günlerinde aşağıdaki tabloda yer aldığı şekilde gerçekleştirilir.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Süreç Adı</th> <th>Saat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Döviz Teminat Çekme Son Saati</td> <td>17:00</td> </tr> <tr> <td>TL ve Döviz Dışı Teminat Çekme Son Saati</td> <td>17:30</td> </tr> <tr> <td>Teminat Yatırma Son Saati</td> <td>17:30</td> </tr> </tbody> </table> <p>(2) Yarım işgünlerinde takas süreleri aşağıdaki tabloda yer aldığı şekilde uygulanır.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Süreç Adı</th> <th>Saat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Döviz Teminat Çekme Son Saati</td> <td>12:00</td> </tr> <tr> <td>TL ve Döviz Dışı Teminat Çekme Son Saati</td> <td>12:30</td> </tr> <tr> <td>Teminat Yatırma Son Saati</td> <td>12:30</td> </tr> </tbody> </table> <p>..</p> <p>(4) Döviz cinsinden teminatların çekilmesine ilişkin son saatler Takasbank nezdindeki hesaplar arasında aktarım içindir. Nakit muhabir nezdinde çekme işlemi için Takasbank yabancı para nakit operasyon iş kuralları uygulanır.</p>	Süreç Adı	Saat	Döviz Teminat Çekme Son Saati	17:00	TL ve Döviz Dışı Teminat Çekme Son Saati	17:30	Teminat Yatırma Son Saati	17:30	Süreç Adı	Saat	Döviz Teminat Çekme Son Saati	12:00	TL ve Döviz Dışı Teminat Çekme Son Saati	12:30	Teminat Yatırma Son Saati	12:30	<p>Takas işlemlerine ilişkin süreler MADDE 22 – (1) Takas işlemleri, resmi tatil günleri dışında hafta içi her gün tam iş günlerinde aşağıdaki tabloda yer aldığı şekilde gerçekleştirilir.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Süreç Adı</th> <th>Saat*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TL Dışı Teminat Çekme Son Saati</td> <td>18:15</td> </tr> <tr> <td>Teminat Yatırma Son Saati</td> <td>18:15</td> </tr> </tbody> </table> <p>(2) Yarım işgünlerinde takas süreleri aşağıdaki tabloda yer aldığı şekilde uygulanır.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Süreç Adı</th> <th>Saat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TL Dışı Teminat Çekme Son Saati</td> <td>12:45</td> </tr> <tr> <td>Teminat Yatırma Son Saati</td> <td>12:45</td> </tr> </tbody> </table> <p>..</p> <p>(4) Teminat yatırmaya ve Türk Lirası dışındaki teminatların çekilmesine ilişkin son saatler Takasbank nezdindeki hesaplar arasında aktarım içindir. Takasbank dışına ya da dışından aktarımlar için ilgili ödeme sistemi/saklama kurumu operasyon iş kuralları uygulanır.</p>	Süreç Adı	Saat*	TL Dışı Teminat Çekme Son Saati	18:15	Teminat Yatırma Son Saati	18:15	Süreç Adı	Saat	TL Dışı Teminat Çekme Son Saati	12:45	Teminat Yatırma Son Saati	12:45
Süreç Adı	Saat																												
Döviz Teminat Çekme Son Saati	17:00																												
TL ve Döviz Dışı Teminat Çekme Son Saati	17:30																												
Teminat Yatırma Son Saati	17:30																												
Süreç Adı	Saat																												
Döviz Teminat Çekme Son Saati	12:00																												
TL ve Döviz Dışı Teminat Çekme Son Saati	12:30																												
Teminat Yatırma Son Saati	12:30																												
Süreç Adı	Saat*																												
TL Dışı Teminat Çekme Son Saati	18:15																												
Teminat Yatırma Son Saati	18:15																												
Süreç Adı	Saat																												
TL Dışı Teminat Çekme Son Saati	12:45																												
Teminat Yatırma Son Saati	12:45																												

* İlgili fıkra 16/10/2017 tarihinde, diğer değişiklikler yayımlandığı anda yürürlüğe girer.

Mevcut	Yeni
<p>İşlem düzeltme</p> <p>MADDE 30 – (1) Piyasada gerçekleştirilen işlemlere ilişkin sehven yanlış bir hesaba yapılan işlemler, BISTECH takas terminali aracılığı ile ilgili güne ait uzlaşma fiyatları yayımlanana kadar Üyenin doğru hesabına gönderilecek şekilde düzeltilebilir.</p>	<p>İşlem düzeltme</p> <p>MADDE 30 – (1) Piyasada gerçekleştirilen işlemlere ilişkin sehven yanlış bir hesaba yapılan işlemler, BISTECH takas terminali aracılığı ile ilgili güne ait uzlaşma fiyatları yayımlanana kadar Üyenin doğru hesabına gönderilecek şekilde düzeltilebilir.</p> <p>(2) Farklı üyeler nezdindeki hesaplar arasında hatalı işlem düzeltmesi gerçekleştirilemez. Bir emire ait gerçekleşen tüm işlemler bir bütün olarak düzeltilebilir, parçalı olarak düzeltme yapılamaz. Önceki işlem günlerine ait işlemlere ilişkin olarak sistemde hatalı işlem düzeltmesi gerçekleştirilemez. Aynı iş gününe ait işlemlerde ise gün sonunda uzlaşma fiyatlarının ilan edildiği andan sonra hatalı işlem düzeltmesi yapılamaz. Özel emirlerde aynı esaslar doğrultusunda işlem düzeltmesi yapılabilir.</p> <p>(3) Hatalı işlem düzeltmesi nedeni ile ilgili hesaplarda meydana gelebilecek teminat eksikliklerinin giderilmesinde sorumluluk, işlemin nihai olarak gönderildiği hesaba aittir. Üyenin genel iş kuralları dışında herhangi bir nedenden dolayı hatalı işlem düzeltmesi yapamaması halinde, hatalı işlem düzeltmesine ilişkin taleplerini, seans saatleri içerisinde Takasbank'a iletmesi esastır.</p>

Ürün grubu risk analizi

MADDE 34 – (4) Her bir sözleşmenin ilgili senaryodaki riski, sahip olunan pozisyonla risk dizisindeki değerler çarpılması suretiyle bulunur. Bir portföydeki aynı ürün grubuna bağlı sözleşmeler birlikte değerlendirilerek her bir senaryo için portföydeki ilgili ürün grubuna bağlı sözleşmelerin riskleri toplanır. Bir ürün grubu için en kötü senaryo, portföyde yer alan sözleşmelerin riskinin toplamda en yüksek olduğu senaryodur. Ürün grubu bazında en kötü senaryoda oluşan risk “Tarama Riski” olarak adlandırılır ve bir anlamda piyasa riskini ifade eder.

Ürün grubu risk analizi

MADDE 34 – (4) Her bir sözleşmenin ilgili senaryodaki riski, sahip olunan pozisyonla risk dizisindeki değerler çarpılması suretiyle bulunur. Bir portföydeki aynı ürün grubuna bağlı sözleşmeler birlikte değerlendirilerek her bir senaryo için portföydeki ilgili ürün grubuna bağlı sözleşmelerin riskleri toplanır. Bir ürün grubu için en kötü senaryo, portföyde yer alan sözleşmelerin riskinin toplamda en yüksek olduğu senaryodur. Ürün grubu bazında en kötü senaryoda oluşan risk “Tarama Riski” olarak adlandırılır ve bir anlamda piyasa riskini ifade eder. Teslimat dönemi içerisinde bulunan elektrik dayanak varlığına bağlı vadeli işlem sözleşmelerinin fiyat değişim aralığı değerleri gün bazında azaltılır. Azaltım tutarı genel mektup ile duyurulur.

İşlem teminatı kompozisyonu ve değerlendirme katsayıları

MADDE 45 – (3) İşlem teminatı olarak kabul edilebilecek TL dışı kıymetlerin teminat değerlerinin hesaplanmasında aşağıdaki değerlendirme katsayıları esas alınır.

Nakit – Nakit Dışı	Teminat Çeşidi	Değerleme Katsayıları
Nakit	Türk Lirası	1,00
Nakit Dışı	Döviz (USD veya EUR)	0,94
Nakit Dışı	Devlet İç Borçlanma Senetleri	0,91
Nakit Dışı	Pay (BIST-30 İçerisinden)	0,76
Nakit Dışı	Pay (BIST-30/BIST-100 Arasından)	0,70
Nakit Dışı	Hisse Senedi Şemsiye Fonu Payları	0,82
Nakit Dışı	Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu Payları	0,88
Nakit Dışı	Borsalarda İşlem Gören Standartta Altın	0,86

İşlem teminatı kompozisyonu ve değerlendirme katsayıları

MADDE 45 – (3) İşlem teminatı olarak kabul edilebilecek TL dışı kıymetlerin teminat değerlerinin hesaplanmasında aşağıdaki değerlendirme katsayıları esas alınır.

Nakit – Nakit Dışı	Teminat Çeşidi	Değerleme Katsayıları
Nakit	Türk Lirası	1,00
Nakit Dışı	Döviz (USD veya EUR)	0,94
Nakit Dışı	Devlet İç Borçlanma Senetleri	0,91
Nakit Dışı	T.C. Hazine Varlık Kiralama A.Ş. Tarafından İhraç Edilen TL Cinsi Kıra Sertifikaları (Sukuk)	0,88
Nakit Dışı	Pay (BIST-30 İçerisinden)	0,76
Nakit Dışı	Pay (BIST-30/BIST-100 Arasından)	0,70
Nakit Dışı	Hisse Senedi Şemsiye Fonu Payları	0,82
Nakit Dışı	Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu Payları	0,88
Nakit Dışı	Borsalarda İşlem Gören Standartta Altın	0,86

<p>Garanti fonunun büyüklüğü ve Üyelerce yapılacak katkı payı miktarı</p> <p>MADDE 54 – (7) Oluşturulacak garanti fonunun büyüklüğünün hesaplanmasında ve üyelerin değişken katkı payına esas teşkil eden ve bu maddenin 5 inci fıkrasında yer alan ortalama piyasa katılımının belirlenmesinde kullanılacak veri setinin uzunluğu üç aydır.</p>	<p>Garanti fonunun büyüklüğü ve Üyelerce yapılacak katkı payı miktarı</p> <p>MADDE 54 – (7) Oluşturulacak garanti fonunun büyüklüğünün hesaplanmasında ve üyelerin değişken katkı payına esas teşkil eden ve bu maddenin 5 inci fıkrasında yer alan ortalama piyasa katılımının belirlenmesinde kullanılacak veri setinin uzunluğu asgari üç aydır.</p>
--	--